

Taluskriisit eivät ratkea menoleikkauksin

TIMO HARJUNIEMI/ KANSAN UUTISET 30.7.2010

Vakaa talous edellyttää yleiseurooppalaisia ratkaisua, ei hätäpaketteja.

Joukko eurooppalaisia taloustutkijoita vaatii menokiristyksiä ja hätäpaketteja laaja-alaisempaa ratkaisua Kreikan ja muiden EU-maiden talousongelmiin.

Cambridgen yliopiston professorin **Philip Arestisin** ja saksalaisessa Hans Böckler -säätiossä työskentelevän professori **Gustav A. Hornin** viime keväänä alulle panemassa talous- ja yhteiskuntatieteilijöiden vetoimuksessa vaaditaan pelkkien menoleikkausten sijaan eurooppalaisen talouspolitiikan koordinoitua ja EU-maiden välisen kilpailukykytasapainon parantamista.

Neljä syytä Kreikan kriisiin

Professorit erittelevät Kreikan kriisiin neljä syytä: valtion veronkeruun haurauden, suhteellisen kilpailukyvyyn heikkenemisen, ulkoisena sokkina tulleen finanssikriisin sekä velanhoitokulujen nousun. Neljästä syystä vain ensimmäisestä käy syyttäminen yksin kreikkalaisia.

– Näistä syistä vain ensimmäinen vaatii, että kreikkalaiset hyväksyvät menokurin mukanaan tuoman tuskan, Arestis ja Horn kirjoittavat.

Kaikissa muissa syissä on vahva yleiseurooppalainen juonne, ja niiden ratkaisu edellyttää eurooppalaista yhteistyötä ja koordinoitua.

Ongelmana epätasapaino palkanmuodostuksessa

Kreikan kilpailukyvyyn lasku ei juonna maan heikkoon tuottavuuskehitykseen tai työtuntien vaatimattomaan määrään.

– Euron käyttöönoton jälkeen työn tuottavuus on noussut Kreikassa kaksi kertaa niin nopeasti kuin Saksassa. Lisäksi keskimääräiset vuosittaiset työajat ovat maassa Euroopan pisimmät, professorit kirjoittavat.

Arestis ja Horn paikantavat yhdeksi ongelmakohtaksi Euroopan epätasapainoisen palkanmuodostuksen. Kreikassa nimellispalkat ovat nousseet euroon liittymisen jälkeen yli 30 prosenttia, kun taas Saksassa nimellispalkat ovat kohonneet vain kahdeksan prosenttia.

–Tällaiset palkka- ja hintaerot eivät ole valuuttaunionissa kestäviä, kun mailla ei enää ole mahdollisuuksia puuttua valuuttansa vaihtoarvoon, Arestis ja Horn kirjoittavat.

Eritoten Saksan matalat palkankorotukset ovat olleet omiaan vähentämään maan kulutuskysyntää ja ulkoistamaan työttömyyttä.

Arestisin ja Hornin mukaan tasapainon palauttaminen edellyttää suurempia palkankorotuksia Suomen ja Saksan kaltaisissa kilpailukykyisissä maissa ja keskimääräistä pienempiä palkankorotuksia Kreikan ja Espanjan kaltaisissa alijäämämaissa.

– Usein unohdetaan, että Suomen kaltaiset kilpailukykyiset ylijäämämaat eivät olisi voineet lisätä euroalueen sisältä tulevaa vientikysyntäänsä ilman alijäämämaista tulevaa kysyntää, toteaa projektikoordinaattori **Antti Alaja** ajatuspaja Kalevi Sorsa -säätöistä.

Saksa ja Suomi vahtivat vain alijäämiä

Vakaamman Euroopan saavuttaminen edellyttäisi Euroopan unionilta keskittymistä muuhunkin kuin alijäämiin.

– Eurooppalaisella tasolla ei ole otettu mitään askelia eurooppalaista palkanmuodostusta tai minimipalkkaa tai minkään tyyppisiä eurooppalaisia työehtosopimuksia kohtaan. Makrotalouden hallinnassa on keskitytty vain julkisen talouden alijäämiin ja julkisen velkaantumisen rajoittamiseen, Antti Alaja kertoo.

Alajan mukaan Ranska on ajanut talouspolitiikkaan laajempaa koordinoitua, mutta Saksa – ja Suomi siinä mukana – on halunnut keskittyä vain alijäämiin.

– Ei se tietenkään kovin kestävältä vaikuta.